

СТАНОВИЩЕ

за научните трудове и учебната дейност на гл. ас. д-р Иво Николов Стамболийски, представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент” в професионално направление 2.3. „Философия” (Философска антропология), обявен в ДВ бр. 69 от 11.09.2012 г. за нуждите на ВСУ „Черноризец Храбър” от проф. д.ф.н. Добрин Петков Тодоров, МГУ „Св. Иван Рилски”

2.3. „Философия” (История на философията)

Настоящото становище е изготвено въз основа на документи, постъпили по конкурс, обявен от ВСУ „Черноризец Храбър” (ДВ, бр. 69 от 11.09.2012 г.) и на интернет-страницата на университета за нуждите на катедра „Психология” към Юридически факултет. Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Инструкция № 6 към Наредба № 3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър”. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

1. Общо представяне на получените материали

За участие в обявения конкурс е подал документи като **единствен кандидат** гл. ас. д-р Иво Николов Стамболийски от ВСУ „Черноризец Храбър”.

За участие в конкурса кандидатът Иво Николов Стамболийски е представил списък от общо 40 заглавия, в т.ч. 30 публикации в български и чуждестранни научни издания и научни форуми, 3 студии, 1 монография, 6 части от учебници и учебни пособия, като три от публикациите са в съавторство с Б. Костова. Всички те имат отношение към темата на обявения конкурс и могат да послужат като основа за преценка професионалните качества на кандидата. Публикациите по този конкурс не дублират тези, които са били свързани с придобиването на ОНС „доктор”, с изключение на текста „Възникване и развитие на схващанията за философската категория „условие”. Нямам съвместни публикации с кандидата.

2. Данни за кандидата

Иво Николов Стамболийски е завършил висше образование с магистърска степен по специалност „Философия” в СУ „Климент Охридски” през 1984 г. През 2012 г. придобива образователната и научна степен „доктор” след защита във ВТУ „Св.св. Кирил и Методий” на дисертация на тема „Условие и кондиционална детерминация”. Работил е като учител по философия в Хуманитарна гимназия - Варна (1991-1995), като

асистент и старши асистент по философия в ИУ (ВИНС) (1984-1991), както и като главен асистент по философия във ВСУ „Черноризец Храбър” (1995-2010).

3. Обща характеристика на научната продукция на кандидата

Сред публикациите на кандидата основно място заема монографията „Какво е това човекът?”, която играе ролята на хабилитационен труд. Тя синтезира и доразвива значителна част от останалите трудове на кандидата. В нея са разгледани централните въпроси на философската антропология, както и редица по-конкретни проявления на човешкото съществуване, а така също и схващанията на някои от най-значимите представители на това философско направление. Те са изложени компетентно, ясно и сбито, което го прави разбираемо за читателите на монографията. Поради това тя може да се ползва и като учебно помагало в обучението на студентите по дисциплината „Философска антропология”.

Сред невключените в посочената монография текстове се открояват няколко, писани през втората половина на 80-те години на XX век: студията „Еволюция на философско-социологическите възгледи на Александър Стамболийски” (1988 г.) и статиите „Обичаите като форма на социална регулация” (1986) и „Характер и съдържание на условията за подготовка и реализация на младежта” (1985), които и днес представляват интересно четиво. Като относително самостоятелна поредица могат да се разгледат няколко текста, публикувани през първата половина на 90-те години, в които се анализират отделни идеи на ключови за развитието на философското човекознание творци: „Кант и обосноваването на „нравственото” доказателство за съществуването на Бога” (1993), „Личност и общество в „нравствената философия” на Владимир Соловьев” (1993), „Карл Ясперс за смисъла на историята” (1994), „Ерос и/или цивилизация: един футурологичен проект на Херберт Маркузе” (1995), „Историята и „осевото време” – Карл Ясперс” (1995), „Антропология на властта: Елиас Канети” (1995). В тези текстове кандидатът натрупва компетентност и увереност в собствените сили, които впоследствие му позволяват да премине към по-цялостни и обобщаващи анализи. Междувременно д-р Стамболийски се спира и върху редица ключови за философстването въпроси, намерили място в публикациите му „Философия и истина” (1997), „Прагматистката концепция за истината” (1999), „Социалната философия – граници и възможности” (1998), „Норма и нормативен свят” (2011), като в тях защитава някои провокативни тези, например че можем да „говорим за полезност, за приемливост, за убедителност на философските твърдения, но не и за тяхната истинност”.

От представените текстове може да се заключи, че научните интереси на кандидата са съсредоточени главно в областите на философската антропология и социалната философия, с особен акцент върху няколко по-конкретни кръга от проблеми: индивидуализмът, свободата, толерантността, маргиналността като основни аспекти на човешкото съществуване; обезчовечаването, социалната интеграция на младежите, отношението към техниката, патриотизма и образованието в епохата на глобализация. Представените за оценка трудове имат всички белези на теоретични изследвания, в които се осъществява научен анализ на разглежданите проблеми. Почти всички са включени в академични издания на различни институции от сферата на висшето образование в страната.

4. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Нямам непосредствени впечатления от учебната работа на кандидата. Все пак мога да съдя за нея по косвени белези като неговите презентации и изказвания върху обучението по философия във висшите училища, представени в рамките на периодично провежданите в Творческия дом на СУ „Св. Климент Охридски” национални конференции на тема „Проблеми и перспективи на философското образование в българските университети”. В тях кандидатът демонстрира много добро познаване и разбиране на особеностите на висшето образование, както и на трудностите, с които се сблъскват днес университетските преподаватели у нас, и в частност специфичните за обучението по философските дисциплини. Продължителността на педагогическата му практика говори за натрупан солиден опит като университетски преподавател, което ми позволява да заключа, че той притежава нужната подготовка за заемане на академичната длъжност „доцент”.

5. Научни и научно-приложни приноси на кандидата

В своята монография, както и в останалите си разработки, кандидатът демонстрира широка професионална ерудиция, изразяваща се в уместен подбор, добро разбиране и коректно представяне на широк кръг от релевантни към разглежданите теми схващания. Благодарение на задълбоченото познаване на оригиналната и коментарна литература той умело излага и критично анализира възгледите на световно признати авторитети в сферата на философското човекознание (Аристотел, Платон, И. Кант, Г. В. Ф. Хегел, К. Маркс, В. Соловьев, Н. Бердяев, Х. Маркузе, Ж.-П. Сартр, Е. Фром, М. Хайдегер, М. Шелер, К. Ясперс и др.). Кандидатът предлага някои оригинални трактовки на чуждите идеи, като размишлява автономно както върху

класически теми на философията на човека, така и върху актуални проблеми на човешкото съществуване. Провеждал е системна, последователна и резултатна научноизследователска дейност. Доколкото текстовете му принадлежат към сферата на хуманитаристиката, те не могат да имат непосредствено приложение в социалната практика – с изключение на университетското обучение, но могат да послужат като светогледен ориентир за пряко ангажираните с решаването на нейните проблеми.

6. Бележки и препоръки

В монографията на кандидата на редица места изложението е схематично, като подлаганите на анализ възгледи са представени най-общо и без да се навлиза в детайли, което има своето основание в обстоятелството, че той си е поставил за задача да направи обобщен преглед на най-разпространените подходи и най-влиятелните решения на основните философско-антропологически въпроси. Като известна слабост на тази работа може да се посочи включването в нейния корпус на разработки, осъществени в различни периоди от еволюцията в схващанията на кандидата, което води до проблематично стиковане на някои от текстовете в идейно и стилистично отношение. Спорно е и структурирането на нейния текст, що се отнася до началото му, като нелогично ми се струва той да започва с раздела „Обществото на човека”, а едва впоследствие да се поставя „антропологическият проблем във философията”, част от който е и социалното измерение на човешкото съществуване.

Позволявам си да отправя една препоръка към кандидата, която засяга неговата по-добра интеграция в националната философска колегия, с цел пълноценната му бъдеща професионална реализация. За да стане това, е важно той да участва редовно в провежданите у нас международни и общонационални научни форуми; да се включва в съвместни проекти с колеги от страната; да публикува в специализираните академични издания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни приноси, давам своята **положителна** оценка и **препоръчвам** на Научното жури да предложи на Научния съвет при ВСУ „Черноризец Храбър” да избере гл. ас. д-р Иво Николов Стамболийски да заеме академичната длъжност „доцент” в професионално направление 2.3. „Философия”.

12.12.2012 г.

Изготвил становището:

(проф.д.ф.н. Добрин Тодоров)